

I. UZUPEŁNIAJĄCY URLOP MACIERZYŃSKI DLA RODZICÓW WCZEŚNIAKÓW

Nowelizacja	Ustawa z 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2024 r. poz. 1871)
Data zmiany	19 marca 2025 r.

Od 19 marca 2025 r. wchodzi w życie zmiana przepisów Kodeksu pracy, która wprowadza nowy rodzaj urlopu związanego z rodzicielstwem – uzupełniający urlop macierzyński. Celem nowelizacji przepisów jest wprowadzenie nowego rodzaju urlopu dla rodziców wcześniaków i dzieci hospitalizowanych po narodzinach.

Wymiar uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Zgodnie z nowym art. 180² Kodeksu pracy, pracownica albo pracownik – ojciec wychowujący dziecko, bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego, uzyskują prawo do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego – w przypadku urodzenia dziecka:

- 1) przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g – w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;

■ PRZYKŁAD

Pracownica urodziła dziecko w 27. tygodniu ciąży. Dziecko ważyło 950 gramów i było hospitalizowane od urodzenia do 22. tygodnia życia. Pracownica ma prawo do urlopu uzupełniającego w pełnym wymiarze 15 tygodni.

- 2) po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 37. tygodnia ciąży i z masą urodzeniową większą niż 1000 g – w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie;

■ PRZYKŁAD

Pracownica urodziła dziecko w 33 tygodniu ciąży. Dziecko ważyło 1800 gramów i było hospitalizowane od urodzenia do 5 tygodnia życia. Pracownica ma prawo do urlopu uzupełniającego w wymiarze 5 tygodni.

- 3) po ukończeniu 37. tygodnia ciąży i jego pobytu w szpitalu, pod warunkiem że pobyt dziecka w szpitalu po porodzie będzie wynosił co najmniej 2 kolejne dni, przy czym pierwszy z tych dni będzie przypadał w okresie od 5. do 28. dnia po porodzie – w wymiarze tygodnia uzupełniającego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu w okresie od 5. dnia do upływu 8. tygodnia po porodzie.

■ PRZYKŁAD

Pracownica urodziła dziecko w 37. tygodniu ciąży i było ono hospitalizowane przez 2 tygodnie, począwszy od 14. doby życia przez 10 dni. Pracownica ma prawo do urlopu uzupełniającego wymiarze 2 tygodni.

W przypadku urodzenia więcej niż jednego dziecka przy jednym porodzie przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego uwzględniana jest waga dziecka o najniższej masie urodzeniowej oraz okres pobytu w szpitalu dziecka najdłużej hospitalizowanego.

Przy ustalaniu wymiaru uzupełniającego urlopu macierzyńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu odpowiednio 8. albo 15. tygodnia po porodzie sumują się, a niepełny tydzień zaokrąglany jest w górę do pełnego tygodnia.

Wniosek o uzupełniający urlop macierzyński

Uzupełniający urlop macierzyński udzielany jest jednorazowo na wniosek składany przez pracownicę albo pracownika – ojca wychowującego dziecko w terminie nie krótszym niż 21 dni przed zakończeniem korzystania z podstawowej części urlopu macierzyńskiego. Wniosek o uzupełniający urlop macierzyński może być złożony w postaci papierowej lub elektronicznej.

Pracownicy mogą wnioskować o taki dodatkowy urlop na co najmniej 21 dni przed zakończeniem standardowego urlopu macierzyńskiego. Pracodawca musi zaakceptować taki wniosek – bez możliwości odmowy czy zmiany terminu.

Wniosek o udzielenie pracownikowi uzupełniającego urlopu macierzyńskiego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko pracownika;
- 2) termin zakończenia urlopu macierzyńskiego;
- 3) wskazanie okresu, na który ma być udzielony uzupełniający urlop macierzyński.

Do wniosku uprawniony pracownik powinien dołączyć:

- 1) oświadczenie pracownika o braku zamiaru korzystania z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego albo z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przez drugiego z rodziców dziecka oraz

- 2) zaświadczenie wydane przez szpital zawierające informacje o tygodniu ciąży, w którym urodziło się dziecko, masie urodzeniowej dziecka oraz informacje o okresie pobytu dziecka w szpitalu.

Wniosek o uzupełniający urlop macierzyński może być złożony także przez pracownika, który przyjął dziecko na wychowanie jako rodzina zastępcza (z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej), a także pracownika, który przyjął dziecko na wychowanie i wystąpił do sądu opiekuńczego z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka.

Wniosek o udzielenie temu pracownikowi uzupełniającego urlopu macierzyńskiego powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko pracownika;
- 2) termin zakończenia urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego;
- 3) wskazanie okresu, na który ma być udzielony uzupełniający urlop macierzyński.

Do wniosku pracownik ten powinien dołączyć:

- 1) oświadczenie pracownika o braku zamiaru korzystania z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego albo z zasiłku macierzyńskiego za okres odpowiadający okresowi uzupełniającego urlopu macierzyńskiego przez drugiego z rodziców dziecka;
- 2) zaświadczenie wydane temu pracownikowi przez szpital, zawierające informacje o tygodniu ciąży, w którym urodziło się dziecko, masie urodzeniowej dziecka oraz informacje o okresie pobytu dziecka w szpitalu;
- 3) oświadczenie tego pracownika o:
 - dacie przyjęcia dziecka (dzieci) na wychowanie oraz
 - kopię wniosku o wszczęcie postępowania w sprawie przysposobienia dziecka (dzieci), zawierającego datę urodzenia dziecka (dzieci) z poświadczeniem sądu opiekuńczego o dacie wystąpienia do sądu, lub zaświadczenie sądu opiekuńczego o dacie wystąpienia do sądu o przysposobienie dziecka (dzieci), zawierające datę urodzenia dziecka (dzieci), albo
 - kopię prawomocnego orzeczenia sądu opiekuńczego o umieszczeniu dziecka (dzieci) w rodzinie zastępczej, albo
 - kopię umowy cywilnoprawnej zawartej pomiędzy rodziną zastępczą a starostą.

Ochrona pracowników – rodziców korzystających z uzupełniającego urlopu macierzyńskiego

Do uzupełniającego urlopu macierzyńskiego mają zastosowanie odpowiednio wskazane w ustawie przepisy ochronne Kodeksu pracy związane z korzystaniem z uprawnień rodzicielskich.

Zgodnie z nowymi przepisami od dnia złożenia przez pracownicę lub pracownika wniosku o uzupełniający urlop macierzyński do dnia zakończenia tego urlopu pracodawca nie może: